

جمهوری اسلامی افغانستان
اداره ارگان های محلی
معینیت شاروالی ها
ریاست عمومی حکومتداری شهری

رهنمود حسابدگی در شاروالی ها

سرطان 1398

مقدمه

بی اعتمادی شهروندان نسبت به شاروالی، فساد اداری و عدم پاسخگویی، موثریت و کارایی خدمات و اجراءات شاروالی از جمله چالش های حکومتداری شهری اند که امروزه فرا روی شاروالی ها قرار دارند و باید به آنها رسیدگی صورت گیرد. با توجه به موارد متذکره، حسابدگی حایز اهمیت می گردد و راهی است برای ایجاد و افزایش اعتماد، مبارزه علیه فساد اداری و پاسخگو سازی اجراءات.

در مبحث حکومتداری خوب، حسابدگی ارزش و جایگاه مرکزی دارد و امروزه از مکلفیت های نهاد های دولتی، خصوصی و جامعه مدنی به شمار می رود. حسابدگی در واقع بحث چند سوال از شهروندان نیست بلکه بحث سوال دموکراسی است و هدف اساسی آن ایجاد نزدیکی و مطابقت بین اداره و شهروندان می باشد.

با حسابدگی موارد متعدد متحقق می شود که شالوده آن عبارتند از:

- چگونگی تعیین اولویت ها، تطبیق فعالیت ها و مصرف منابع واضح می شود
- نظریات پیرامون فعالیت ها بدست می آید و فرصت را برای آموزش و عملکرد بهتر مساعد می سازد
- اعتماد و حمایت عامه افزایش می یابد
- از انحراف فرآیند انکشاف و سوء استفاده از صلاحیت جلوگیری بعمل می آید
- از انطباق عملکرد با معیار های کمی و کیفی حصول اطمینان صورت می گیرد.

موفقیت حسابدگی مدیون سه عامل می باشد: (1) دسترسی به اطلاعات (2) تقاضای مردم مبنی بر حساب گیری و حسابدگی (3) ظرفیت دادخواهی، دفاع و رهنمایی تلاش ها.

از آنجائیکه حکومتداری خوب یکی از اولویت ها و ساحات تمرکز برای حکومت وحدت ملی است، بر شاروالی هاست تا در این راستا گام های استوار بر دارند. یکی از این گام های بلند همانا تامین، تعمیم و نهادینه سازی حسابدگی به شهروندان می باشد. در دنیای شاروالی ها که نهاد های غیربودجوی اند، این امر تاثیرگذاری چشمگیر بر جامعه پذیری فعالیت های شاروالی داشته و در زمینه تقویت حس مالکیت شهروندان و روحیه حمایت مردمی از حرکت های شهری نقش مهمی را بازی خواهد کرد.

حسابدگی بستر شفافیت و ایجاد اداره سالم است که منجر به روابط پاک بین شاروالی و شهروند می گردد و با شهروند مسوول جامعه سالم بوجود می آید و حلقه پاکي با کمر بند زرهي در برابر هر گونه لوٹ و ناهنجاری می ایستد.

مبني

این رهنمود در روشنایی اسناد آتی ترتیب شده است:

1. قانون اساسی، ماده 50 (... اتباع افغانستان حق دسترسی به اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد...)
2. قانون دسترسی به اطلاعات (منتشره جریده 1297) که در پیوند به حق دسترسی اشخاص حقیقی و حکمی، اطلاع رسانی و حصول اطمینان از شفافیت، حسابدگی ادارات و مبارزه علیه فساد اداری صراحت دارد
3. قانون شاروالی ها (منتشره جریده رسمی 1316):

الف. فقره 4 ماده 4 که چنین تصریح نموده است " شاروالی شخصیت حکمی عامه است که به منظور اداره امور شهری و عرضه خدمات، فعالیت نموده و در اجرای وظایف و اعمال صلاحیت های خویش احکام این قانون، سایر اسناد تقنینی و اصول ذیل را رعایت می نماید: 1- افزایش اعتماد و حسابدگی میان ساکنین شهر و شاروالی...)

ب. فقره 4 ماده 13 (اداره ارگان های محلی حسب لزوم دید اقداماتی را که نظارت و حسابدگی شاروال و مجلس اداری شاروالی را از تاریخ انفاذ این قانون الی انتخابات شاروال و مجلس شاروالی تقویت می بخشد، مطابق طرزالعمل ها و رهنمود های مربوط اتخاذ می نماید).

ج. ماده 119 در پیوند به بررسی عملکرد توسط ساکنین شهر که ایجاب دسترسی به اطلاعات و پاسخ به سوالات را می کند.

4. قانون اجراءات اداری، ماده 13 که در رابطه به مسوولیت پذیری و پاسخگویی ادارات عامه صراحت دارد.

5. طرزالعمل بورد های مشورتی شاروالی ها، ماده 25 که در رابطه به مکلفیت بورد مشورتی مبنی بر حسابدگی ربع وار به شهروندان صراحت دارد.

6. هدایت نامه شماره 591 مورخ 1395/10/20 اداره ارگان های محلی در خصوص راه اندازی مجالس ماهوار، ربع وار و سالانه حسابدگی به شهروندان

اهداف

این رهنمود جهت تحقق اهداف آتی تدوین شده است:

1. رهنمایی و تقویت تلاش های شاروالی ها در راستای حسابدگی به شهروندان
2. حصول اطمینان از کیفیت و موثریت برنامه های حسابدگی در شاروالی ها
3. حصول اطمینان از تطبیق احکام قانون در خصوص شفافیت و حسابدگی و ترویج، تعمیم و نهادینه سازی ارزش ها و اصول حکومتمداری خوب در شاروالی ها
4. افزایش اعتماد میان ساکنین شهر و شاروالی

کاربران

کاربران زیر می توانند از این رهنمود جهت تنظیم تلاش های شان در راستای حسابدگی استفاده کنند:

1. شاروالی ها: برنامه های حسابدگی خود را طبق این رهنمود برنامه ریزی و تطبیق خواهند نمود.
2. موسسات و نهاد های همکار: موسسات و نهاد ها می توانند در روشنایی این رهنمود از رویکرد های حسابدگی عامه در شاروالی ها حمایت کنند.
3. بورد مشورتی شاروالی: بورد مشورتی شاروالی می تواند در پیوند به راه اندازی و تقویت حسابدگی طبق این رهنمود اجراءات نماید.
4. پروژه ها و برنامه های حمایتی: با این رهنمود پروژه ها و برنامه های حمایتی نیز یک نقشه راه واضح برای تقویت حسابدگی عامه در سطح شهر ها پیدا می کنند و تلاش های شان با دیدگاه شهری هماهنگ می گردد.
5. سکتور خصوصی و رسانه ها: سرمایه گذاران، اصناف و رسانه های خصوصی می توانند از این فرصت ها برای کسب معلومات و اطلاع رسانی استفاده کنند.

6. اداره ارگان های محلی: معینیت شاروالی ها- اداره ارگان های محلی در روشنایی این رهنمود از اجزای شاروالی ها حمایت و نظارت خواهد نمود.
7. ساکنین شهر: ساکنین شهر می توانند در روشنایی این رهنمود در برنامه های حسابدهی مشارک نمایند و به اطلاعات لازم برای بررسی عملکرد شاروالی دسترسی یابند.

ارزش ها

ارزش های زیر در این رهنمود مطمح نظر اند و پروسه تطبیق را هدایت خواهند کرد:

- مشارکت و شهروند محوری
- عدالت
- شفافیت
- حسابدهی
- قانون مداری
- بیطرفی
- بهتری جویی
- رضایت شهروندان

ساحه تطبیق

این رهنمود در همه شاروالی های تحت اثر اداره ارگان های محلی قابل تطبیق می باشد.

بخش اول: حسابدگی شاروالی ها

شاروالی ها قرار آتی برنامه های حسابدگی به شهروندان را طرح و تطبیق خواهند کرد:

1. دفعات حسابدگی

نهایتاً الی تاریخ 10 هر برج نشست حسابدگی برج قبلی برگزار گردد	ماهوار
در ختم هر ربع، در نشست حسابدگی ماهوار حساب همان ربع داده شود	ربع وار
در ختم سال، در آخرین نشست حسابدگی، حساب سال مکمل داده شود	سالانه

2. تمرکز حسابدگی

در هر برنامه حسابدگی معلومات راجع به موارد آتی به شهروندان و اشتراک کنندگان ارائه گردد:

مشارکت شهروندان (شوراها)، نشست های مشورتی با مردم، شفافیت، حاکمیت قانون، تساوی جنسیت و جوانان، مبارزه علیه غصب زمین و فساد اداری کمیته های شاروالی - مکتب، آگاهی رسانی، رسیدگی به شکایات تجلیل از مناسبت ها، همکاری و هماهنگی با سایر ادارات و موسسات	حکومنداری
هدف عوایدی، عواید تحصیل شده، باقیات، چشمه های جدید، چالش ها	عواید
مصارف عادی و انکشافی در برابر خطوط مشخص بودجه	مصارف
قرارداد ها، قراردادی ها، حجم قرارداد ها، چالش ها	قرارداد ها
خدمات و انکشاف (نوعیت، کیفیت، موقعیت)، اشتغال زایی و ابتکارات	خدمات
ارتقای ظرفیت، دست آورد های مشترک با ادارات و پروژه ها، چالش ها و پیشنهادات	سایرین
پلان ماه بعدی	

3. راهکار حسابدهی

شاروالی ها می توانند با استفاده از راهکار های زیر برنامه حسابدهی خود را تطبیق کنند:

نشست عامه را می توانند در تالار شاروالی، تالار ولایت، دفتر ناحیه، مسجد یا تکیه خانه برگزار نمایند

نشست عامه

شاروال یا معاون شاروال می تواند در برنامه زنده رادیویی یا تلویزیونی حضور یابد و پس از توضیحات، به سوالات شهروندان به گونه زنده پاسخ بدهد.

برنامه زنده

حسابدهی به جوانان پوهنتون ها و مکاتب از طریق لکچر ها/ پیشکش ها

لکچر

شاروال و اعضای مجلس اداری شاروالی با تیم بررسی عملکرد توسط ساکنین و سایر متقاضیان مصاحبه نموده و اطلاعات را ارائه نمایند.

مصاحبه

شاروالی ها پس از نشست عامه، برنامه زنده یا لکچر، جزئیات حسابدهی عامه در همان برج را از طریق کانال های آتی نشر کنند:

تلویزیون مرکز خدمات

تخته اعلانات

فیسبوک

ویب سایت

4. اشتراک کنندگان در نشست حسابدهی:

در نشست های ماهوار حسابدهی عامه، شاروالی ها می توانند یکی یا بیشتر از یکی از گروه های زیر را به شکل نوبتی دعوت کنند:

الف. برد مشورتی شاروالی و روسای برد های مشورتی نواحی

ب. روسای شورا های انکشافی گذر ها

ج. علما، متنفذین، معلولین و شهروندان

د. نمایندگان اصناف و جامعه تجاری

ه. جوانان و زنان

و. نهاد های جامعه مدنی و رسانه ها

ز. کمیسیون نظم و توسعه شهری

س. وکلای گذرهای مربوط

اما،

در نشست های ربع وار و سالانه حسابدهی عامه، باید همه گروه ها دعوت شوند و در جریان کارکرد های شاروالی قرار بگیرند.

5. هماهنگی و یادداشت جلسات:

شاروالی ها از طریق ریاست/آمریت/مدیریت حکومتداری شهری هماهنگی لازم را جهت تدوین جلسات حسابدهی اتخاذ می نمایند و شاروال و اعضای مجلس اداری شاروالی مکلف اند در جلسات حسابدهی حضور داشته باشند. یکتن از کارمندان حکومتداری شهری موارد بحث شده جلسات را تحریر نموده و با ادارات شاروالی جهت تعقیب و اجراءات شریک می سازد.

بخش دوم: حسابدهی بورد مشورتی شاروالی ها

بورد های مشورتی شاروالی ها به عنوان نمایندگان مردم و گروه های اجتماعی در دموکراسی محلی سهیم استند و در پروسه های حکومتداری و انکشاف شهری طبق طرزالعمل بورد های مشورتی شاروالی ها نقش بازی می کنند و بایستی طبق صراحت ماده 25 طرزالعمل مربوطه به مردم راجع به عملکرد شان حساب بدهند تا باشد اعتماد مردم نسبت به پروسه مردم سالاری افزایش یابد. بورد های مشورتی قرار آتی برنامه های حسابدهی به شهروندان را طرح و تطبیق خواهند کرد:

1. دفعات حسابدهی

در ختم هر ربع نشست حسابدهی ربع وار از کارکرد های بورد مشورتی برگزار گردد	ربع وار
در ختم سال در آخرین نشست ربع وار حسابدهی، گزارش یا حساب کل سال داده شود	سالانه

2. تمرکز حسابدهی

در هر برنامه حسابدهی معلومات راجع به موارد آتی به شهروندان ارائه گردد:

در بخش های حکومتداری، تنظیم و سرسبزی، عواید (همکاری در جمع آوری صفایی و جواز صنفی)، رسیدگی به شکایات، مصونیت و امنیت شهری، خدمات و انکشاف	کارکرد ها
چالش های عملیاتی بورد مشورتی و شاروالی	چالش ها
برنامه های آموزشی، تجهیزات، تبادل تجارب	ظرفیت
طرح های ارائه شده و مورد نظر	طرح ها

3. راهکار حسابدھی

بوردهای مشورتی می توانند با استفاده از راهکار زیر برنامه حسابدھی خود را تطبیق کنند:

نشست عامه را می توانند در تالار شاروالی، ناحیه، مسجد جامع یا تکیه خانه برگزار نمایند

نشست عامه

بوردهای مشورتی پس از نشست عامه جزئیات حسابدھی عامه خود را از طریق فیسبوک مورد نشر کنند.

4. اشتراک کنندگان در نشست حسابدھی مورد مشورتی:

- در نشست های حسابدھی، مورد ها گروه های آتی را دعوت کنند:
- الف. روسای مورد مشورتی نواحی و آمرین نواحی
- ب. روسای شورا های انکشافی گذر ها/ وکلای گذر
- ج. نمایندگان اصناف، جوانان، زنان و نهاد های جامعه مدنی بشمول پوهنتون ها
- د. نمایندگان کمیته های شاروالی مکاتب

راهبرد تطبیق، نظارت و ارزیابی

ریاست/آمریت/ مدیریت های حکومتداری شهری در شاروالی ها مسوولیت دارند تا موارد آتی را انجام دهند.

1. طبق رهنمود، پلان حسابدھی شاروالی و مورد مشورتی را در مشوره با همه طرفین ذیدخل ترتیب و نهایی سازند
  2. در هماهنگی با ریاست/آمریت/مدیریت مالی و اداری شاروالی، بودجه پلان سالانه را در طرح بودجه شاروالی برای سال مالی بگنجانند.
  3. برنامه های حسابدھی را با هیئت رهبری شاروالی و بوردهای مشورتی تعقیب و تسهیل کنند.
  4. گزارش برنامه های حسابدھی را تهیه و تکثیر نمایند.
- معینیت شاروالیهها- اداره ارگان های محلی از طریق ریاست عمومی حکومتداری شهری در روشنایی این رهنمود از اجراءات شاروالی حمایت و نظارت خواهد کرد.
- رهنمود هذا توسط رهبری اداره ارگان های محلی ملاحظه گردیده و منظور است. با منظوری این رهنمود، نسخه قبلی، ملغی می گردد.

عبدالمتمین بیگ

رئیس عمومی اداره ارگان های محلی